

Dosarul nr. 2ra-1160/22
2-20102543-01-2ra-25082022

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) S. Dimitriu
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău

Î N C H E I E R E

12 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Serviciul Fiscal de Stat, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Chișinău împotriva Veronicăi Naval, intervenienți accesorii Bujac Maria, notarul Semionova Rodica și Instituția Publică "Agenția Servicii Publice" cu privire la declararea nulității actului juridic, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2022,

c o n s t a t ă :

La 22 august 2022, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Chișinău a depus cerere de chemare în judecată împotriva Veronicăi Naval, intervenienți accesorii Bujac Maria, notarul Semionova Rodica și Instituția Publică "Agenția Servicii Publice" cu privire la declararea nulității actului juridic.

În motivarea acțiunii, reclamantul a menționat că prin notificarea din 06 februarie 2020, Naval Veronica a fost informată despre emiterea hotărârii privind executarea silită a obligației fiscale (restanța la clasificarea economică) în mărime de 6 258 074,33 de lei, precum și despre faptul că la 20 februarie 2020 în scopul asigurării executării silite a obligației fiscale, organul fiscal va purcede la aplicarea sechestrului asupra bunurilor ce-i aparțin cu drept de proprietate.

Astfel, la 20 februarie 2020, a fost întocmit Actul de sechestru fără participarea proprietarului, în temeiul căruia a fost dispusă aplicarea sechestrului asupra bunurilor imobile amplasate în XXXXX în sumă totală de 309 600 de lei și anume:

- teren cu nr. cadastral XXXXX;
- casă de locuit cu nr. cadastral XXXXX;
- șură cu nr. cadastral XXXXX;

- sură cu nr. cadastral XXXXX.

Totodată, prin scrisoarea din 21 februarie 2020, organul fiscal a solicitat IP "Agenția Servicii Publice" notarea aplicării sechestrului, însă prin răspunsul din 11 martie 2020, organul fiscal a fost informat despre faptul că dreptul de proprietate asupra bunurilor respective este înregistrat după o altă persoană în temeiul contractului de rezoluțiune a contractului de donație din 20 februarie 2020.

Reclamantul a invocat că Naval Veronica a recurs la rezoluțiunea contractului de donație din 04 decembrie 2019 pentru a se eschiva de la executarea obligației fiscale.

Serviciul Fiscal de Stat a solicitat declararea nulității actului juridic încheiat prin dol și anume a contractului de rezoluțiune a contractului de donație din 20 februarie 2020.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 20 decembrie 2021, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Chișinău.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că prin decizia ANAF DGRFP Craiova de angajare a răspunderii solidare din 31 ianuarie 2019, s-a decis angajarea răspunderii solidare a lui Anastasiu Vasile în vederea realizării, în tot, a creanțelor fiscale în limita sumei 1 613 644 de lei, iar având în vedere caracterul de solidaritate al răspunderii, alături de Anastasiu Vasile pentru obligațiile fiscale restante ale debitorului SC "STAR PRESTCOM DUMIVAS" SRL, mai răspund în mod solidar Ghindă Veronica și Stan Vasile.

La speță, instanța de fond a stabilit că Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală mun. Chișinău a solicitat declararea nulității actului juridic încheiat prin dol, și anume, a contractului de rezoluțiune a contractului de donație din 20 februarie 2020, iar cadrul relevant speței sub aspectul subiectului prezentei acțiuni, sunt prevederile de la art. 134 alin. (1) punctul 10 lit. a) din Codul Fiscal, care prevede că Serviciul Fiscal de Stat și funcționarii fiscali, în cadrul acțiunilor de exercitare a funcției, au dreptul să pornească în instanțele judecătorești competente, în conformitate cu prezentul cod, acțiuni contra contribuabililor privind anularea unor tranzacții și încasarea la buget a mijloacelor obținute din aceste tranzacții.

Prin urmare, instanța de judecată a concluzionat că este limitată strict la cerința și temeiul nulității înaintate de reclamant și anume: declararea nulității actului juridic încheiat prin dol, deși în cadrul motivării cererii sale, reclamantul expune și elemente specifice unor alte temeiuri de nulitate a unui act juridic, inclusiv de nulitate absolută, cum ar fi nerespectarea unor condiții legale la semnarea actului, neîntrunirea condițiilor de reziliere a contractului de donație, caracterul fictiv al contractului.

Astfel, instanța de fond a relevat că reieșind din prevederile art. 60 al. (4) și 240 al. (3) din Codul de procedură civilă, este limitată anume la această cerință și la acest temei dedus judecății, or, depășirea limitelor cerințelor și temeiurilor înaintate de reclamant, ar încălca și principiile egalității drepturilor în proces și a contradictorialității, a disponibilității în drepturi procedurale.

Iar, celelalte argumente ale reclamantului nu sunt pertinente litigiului și nu sunt pasibile de a fi analizate prin prisma art. 121 din Codul de procedură civilă, deoarece exced limitele cerinței și temeiului înaintat de reclamant - declararea nulității pe motiv de dol, dat fiind faptul că nu a fost invocat de nici o parte contractantă că s-ar fi indus în eroare reciproc, pentru a o determina pe cealaltă parte să încheie un act juridic, nefiind întrunită condiția legală, când dolul (înșelăciunea) viciază voința autorului, partea contractuală, prin faptul că o induce în eroare pe cealaltă parte contractuală.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2022, s-a respins apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală Chișinău și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 decembrie 2021.

La 15 august 2022, Serviciul Fiscal de Stat a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Recurentul Serviciul Fiscal de Stat, în motivarea recursului a invocat că instanțele ierarhic inferioare au omis să expună și asupra altor temeuri de nulitate expuse în cererea de chemare în judecată.

La 25 august 2022, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, însă plicul expediat în adresa Veronică Naval a fost restituit cu mențiunea ”nereclamat” (f. d. 232-233 Vol. II).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 02 iunie 2022, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 15 august 2022, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Serviciul Fiscal de Stat.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh